

Focale therapie

Home » Nieuws » Algemeen » Focale therapie

🕒 19 juni 2023

Vermoedelijk minder bijwerkingen bij plaatselijke behandeling

Prostaatkanker wordt standaard behandeld door de gehele prostaat operatief te verwijderen dan wel door de prostaat in zijn geheel te bestralen. Focale therapie, d.w.z. behandeling van uitsluitend de waarneembare kankercellen, wordt slechts mondjesmaat toegepast, uitsluitend op experimentele basis. En niet vergoed door de zorgverzekeraar.

Dr. Michiel Sedelaar

Dat is jammer, want sommige patiënten zouden wellicht zeer gebaat zijn bij het onschadelijk maken van alleen de kankercellen. Waarom? Omdat zo'n plaatselijke behandeling vermoedelijk minder bijwerkingen zal geven in de sfeer van incontinentie en/of impotentie.

Wij schreven al zeker sinds 2014 over focale behandelingen, ondermeer in Nieuwsnr 11 (pag 4), Nieuws 24 (pag 32) en in Nieuws 36 (pag 5). Gebrek aan bewijs van gunstige uitkomsten heeft ertoe geleid dat er tot nu toe nog maar weinig vooruitgang te bespeuren is geweest. Maar: sinds kort gloort er licht aan de horizon. Nu het Radboudumc voor de derde keer een studie aanvraag indiende, heeft de overheid een bedrag van € 3,8 miljoen ter beschikking gesteld voor nader onderzoek in innovatieve zorg (driemaal is scheepsrecht!).

Prof. dr. Jurgen Fütterer

Reden voor de redactie van Nieuws om eens nader te informeren hoe dat zit. Een afspraak voor een gesprek met Prof. dr. Jurgen Fütterer, hoogleraar Beeldgestuurde Oncologische Interventies en Dr. Michiel Sedelaar, uroloog, beiden verbonden aan het Radboudumc, was snel gemaakt. Eenmaal aangekomen in Nijmegen bleek helaas Jurgen Fütterer verhinderd, maar Michiel Sedelaar was uitstekend in staat onze nieuwsgierigheid te bevredigen.

Onder welke naam wordt de studie uitgevoerd?

‘Het onderzoek heet voluit: Effectiveness of focal therapy in men with prostate cancer. Daarvoor is de naam ENFORCE bedacht, eigenlijk ENFORCE-F, ter betere onderscheiding van de al lopende ENFORCE (-T) studie naar het nut van testosteron gel toediening.’

Wanneer begint de studie?

‘Naar verwachting in september/oktober van dit jaar.’

Welke instellingen doen er mee aan de studie?

‘Behalve in het Radboudumc gaat het onderzoek ook lopen in het St. Antonius te Nieuwegein, het Amsterdam UMC, het Isala ziekenhuis te Zwolle en de HIFU-kliniek in Etten-Leur.’

Welke focale behandelingen worden onderzocht?

‘We richten ons in het onderzoek op drie typen therapieën, te weten IRE (Irreversibele electroporatie), HIFU (High Intensity Focused Ultrasound) en TULSA Transurethrale ultrasound ablatie).

IRE houdt in het met stroomstootjes doden van kankercellen, ook wel 'nanoknife' genoemd. Deze techniek wordt toegepast in Nieuwegein, Amsterdam en Nijmegen.

En HIFU houdt in het wegbranden van tumorcellen met ultrasound geluidsgolven. Dat wordt in Etten-Leur gedaan via het rectum en de endeldarm en in Zwolle doet men dat via de plasbuis, dus transurethraal, en dan noemen we dezelfde techniek met ultrasound TULSA (Transurethral ultrasound ablation) in plaats van HIFU.'

Wat willen jullie vaststellen met deze studie?

'We willen vooral twee dingen gaan vaststellen: a. of de kwaliteit van leven na de focale behandeling beter is (en blijft) of minstens gelijk is aan die na de standaard behandeling en b. of de kanker na focale behandeling minder vaak terugkeert. Daarnaast willen we vanzelfsprekend ook inzicht krijgen in de kosten effectiviteit van focale therapie.'

Welke patiënten kunnen deelnemen aan de studie?

'Dat zijn patiënten die volgens de standaard normen in aanmerking komen voor een prostatectomie of bestraling. We zoeken 356 patiënten met een Gleason score van 7, met een op de MRI zichtbare tumor die beperkt van omvang is en zich slechts aan één zijde van de prostaat bevindt. Ook een patiënt met Gleason score 6 zou wellicht kunnen deelnemen.

Door loting wordt bepaald of de patiënt wordt behandeld met focale therapie dan wel de standaard behandeling zal krijgen. Deelnemen is uiteraard alleen mogelijk in een der behandelcentra waar het onderzoek loopt, al dan niet na verwijzing daarnaartoe.'

Kan de focale behandeling zonodig herhaald worden?

'Ja, dat is goed mogelijk. Het kan gebeuren dat er later op een andere plek in de prostaat weer kanker ontstaat. Zodra die cellen dan weer waarneembaar worden, dan is opnieuw een focale behandeling zeker een optie.

Elke focaal behandelde patiënt moet zijn leven lang onder controle blijven (denk aan PSA metingen, MRI controles). Als gevolg daarvan kan wanneer de kanker elders weer de kop opsteekt mooi op tijd herbehandeling plaatsvinden. Een geopereerde of bestraalde patiënt blijft niet langer dan vijf jaar onder controle, daarna wordt aangenomen dat er geen sprake meer is van kanker.

Een bijkomend voordeel is dat na focale therapie alle behandelopties nog steeds open blijven. De patiënt kan zonodig (of desgewenst) later alsnog geopereerd of bestraald worden.'

Wij van Nieuws wensen de onderzoekers veel succes. We hopen van harte op gunstige onderzoeksresultaten en zullen de lezers informeren zodra er meer nieuws over deze studie te melden is.